

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Gospodarski oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2015:CST.268.2015

Evidenčna številka: VSL0081966

Datum odločbe: 12.05.2015

Senat, sodnik posameznik: Andreja Strmčnik Izak (preds.), Mateja Levstek (poroč.), Irena Dovnik

Področje: USTAVNO PRAVO - STEČAJNO PRAVO

Institut: postopek osebnega stečaja - začetek postopka osebnega stečaja - upravičeni predlagatelj - upnikov predlog za začetek stečajnega postopka - pravni interes - ugotovitev stanja dolžnikovega premoženja - stečajna masa

Zveza: URS člen 23, 33. ZFPPIPP člen 5, 5/2, 5/2-2, 7, 7/8, 224, 231, 231-3, 232, 234, 234/3, 234/4, 235, 235/3, 235/4, 381, 381/1, 383, 383/1, 383/4, 384, 384/3, 384/3-2, 389, 389/1, 389/1-2.

Jedro

ZFPPIPP dopušča, da začetek stečajnega postopka predlaga tudi upnik. To velja tudi za postopek osebnega stečaja.

Osnovno pravilo je, da je treba svoje dolgove ob njihovi zapadlosti poravnati. Če dolžnik tega ne stori, se izpostavi raznim postopkom, v katerih lahko upnik uveljavi svojo pravico do poplačila terjatve, ki je del ustavne pravice do zasebne lastnine, pri čemer ima tudi pravico do sodnega varstva. Posluži se lahko kakršnegakoli sodnega varstva, ena od možnosti je tudi stečajni postopek in s tem postopek osebnega stečaja, če meni, da bo tako dosegel poplačilo svoje terjatve. Upniku te pravice, razen izjemoma, ni mogoče omejiti.

Zakon upniku tudi ne nalaga, da bi moral svoj pravni interes za postopek osebnega stečaja nad svojim dolžnikom posebej izkazovati.

Izrek

Pritožba se zavrne in se izpodbijani sklep potrdi.

Obrazložitev

Sodišče prve stopnje je z izpodbijanim sklepom 1) začelo stečajni postopek nad dolžnico, 2) za upraviteljico je imenovalo S. P., 3) ugotovilo, v kakšni pravnoorganizacijski obliki upraviteljica opravlja svoje naloge in

pristojnosti in 4) dolžnico pozvalo, da v roku 8 dni predloži notarsko overjeno poročilo o stanju premoženja v skladu s 384. členom ZFPPIPP.

Zoper navedeni sklep se je dolžnica pravočasno pritožila. Navaja, da je sama možnost, da te lahko upnik pošlje v osebni stečaj, absurdna in skregana z zdravo pametjo. Bolj kot zaradi sebe pritožbo vlaga v prid razjasnitve pravnega vprašanja. Postopek uvedbe osebnega stečaja je po zakonu mogoč s strani upravičenega predlagatelja, vendar pa je med pravno in fizično osebo taka razlika, da stečajnega postopka proti enemu ali drugemu ne gre pretirano enačiti. Razliko je treba napraviti vsaj med potrošnikom in podjetnikom in na strani upnika postaviti najmanj zahtevo po izkazu pravnega interesa za uvedbo postopka. Predlog bi razumela, če bi še vedno imela registrirano dejavnost in bi bil predlagatelj zaradi množice zgodnejših izvršilnih postopkov odrinjen od poplačila v razumnem času, vendar je bila iz poslovnega registra izbrisana že 7. 4. 2014, pri čemer upnik sam navaja, da iz uradnih evidenc ni zaslediti kakršnegakoli premoženja oziroma prihodkov; čemu torej zanjo zapraviti stroške za predujem? Napotuje, naj sodišče, kot v drugih primerih, polemizira ustreznost predpisov s stališča presoje ustavnosti. Po svojem prepričanju z molkom ob prejemu predloga za uvedbo postopka in poziva z dne 14. 1. 2015 ni nič zamudila, upošteva vsebino sodnega pisanja. Naproša za presojo upravičenosti in primernosti uvedbe postopka osebnega stečaja, sicer pa napotuje na ugotovitev, da je predlog v nasprotju s temeljnimi načeli stečajnega postopka, to je poplačila dolgov v obsegu zmožnosti. Upnik, ki ne more pričakovati poplačila niti v minimalnem znesku in ne izkaže drugih opravičljivih razlogov za uvedbo stečajnega postopka, predloga za uvedbo postopka osebnega stečaja ni upravičen podati.

Upnica je na pritožbo odgovorila, da dolžnica ne izpodbija obstoja njene terjatve. Upnica je upravičena predlagateljica stečajnega postopka, saj dolžnica s plačilom njene terjatve zamuja več kot dva meseca. Dolžnica z ničemer ni utemeljila in dokazala, da ni insolventna. Upnica ima tudi pravni interes, saj svoje terjatve ni uspela izterjati niti v postopku davčne izvršbe.

Pritožba ni utemeljena.

V obravnavani zadevi gre za postopek osebnega stečaja (8. odstavek 7. člena Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju – ZFPPIPP v zvezi z 2. točko 2. odstavka 5. člena ZFPPIPP in 1. odstavek 381. člena ZFPPIPP). Če ni v oddelku 5.11 ZFPPIPP (ta ureja postopek osebnega stečaja) drugače določeno, se za postopek osebnega stečaja smiselno uporabljajo pravila, določena v oddelkih 5.1 do 5.10 ZFPPIPP, torej pravila, ki veljajo za stečajni postopek nad pravno osebo (1. odstavek 383. člena ZFPPIPP).

Glede na zgoraj navedeno določilo 1. odstavka 383. člena ZFPPIPP višje sodišče najprej povzema pravila, ki veljajo za primer pravne osebe. Če dolžnik v roku 15 dni po prejemu upnikovega predloga za začetek stečajnega postopka ne vloži ugovora, da ni insolventen ali da upnikova terjatev ne obstaja, ne zahteve za odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, v skladu s 3. odstavkom 235. člena ZFPPIPP velja, če se ne dokaže drugače, da je dolžnik insolventen. Za izpodbijanje te domneve se smiselno uporabljata 3. in 4. odstavek 234. člena ZFPPIPP (4. odstavek 235. člena ZFPPIPP). Po 1. točki 2. odstavka 383. člena ZFPPIPP se za postopek osebnega stečaja ne uporabljajo 236. do 238. člen ZFPPIPP, torej določila, ki urejajo odložitev odločanja o upnikovem predlogu za začetek stečajnega postopka, kar pomeni, da v postopku osebnega stečaja dolžnik zahteve za odložitev odločanja ne more vložiti.

Tudi za postopek osebnega stečaja se uporabljajo pravila, po katerih sme predlog za začetek stečajnega postopka vložiti tudi upnik, ki verjetno izkaže svojo terjatev do dolžnika in okoliščino, da dolžnik zamuja s

plačilom te terjatve več kot dva meseca (3. točka 231. člena ZFPPIPP). Predlog za začetek stečajnega postopka pa mora (med drugim) vsebovati tudi opis dejstev in okoliščin, iz katerih izhaja, da je dolžnik postal insolventen, in dokaze o teh dejstvih (232. člen ZFPPIPP).

Upnica je v predlogu za začetek stečajnega postopka svojo terjatev verjetno izkazala, predložila pa je tudi dokaze o njenem obstoju; prav tako je izkazala, da je dolžnica insolventna. Dolžnica obstoja te terjatve ne prereka niti v pritožbi, torej jo priznava. Prav tako ni navedla ničesar, iz česar bi izhajalo, da ni insolventna. Njena pritožba že iz teh razlogov ne more biti utemeljena.

Zakon (ZFPPIPP) dopušča, da začetek stečajnega postopka predlaga tudi upnik. To velja tudi za postopek osebnega stečaja. Nenazadnje to izhaja tudi iz 2. točke 3. odstavka 384. člena ZFPPIPP. Ta namreč določa, da mora dolžnik poročilo o stanju svojega premoženja predložiti sodišču v osmih dneh po prejemu sklepa o začetku stečajnega postopka, če je bil stečajni postopek začet na podlagi domneve iz 3. odstavka 235. člena ZFPPIPP (235. člen ZFPPIPP pa določa postopek z upnikovim predlogom za začetek stečajnega postopka). Ta možnost nikakor ni absurdna ali skregana z zdravo pametjo. Osnovno pravilo je, da je treba svoje dolgove ob njihovi zapadlosti poravnati. Če dolžnik tega ne stori, se izpostavi raznim postopkom, v katerih lahko upnik uveljavi svojo pravico do poplačila terjatve, ki je del ustavne pravice do zasebne lastnine (33. člen Ustave Republike Slovenije – Ustava), pri čemer ima tudi pravico do sodnega varstva iz 23. člena Ustave. Posluži se lahko kakršnegakoli sodnega varstva, ena od možnosti je tudi stečajni postopek in s tem postopek osebnega stečaja, če meni, da bo tako dosegel poplačilo svoje terjatve. Upniku te pravice, razen izjemoma, ni mogoče omejiti. Ureditev, ki dopušča upniku, da predlaga začetek postopka osebnega stečaja, tako ni v nasprotju z Ustavo, temveč je v skladu z njo, zato višje sodišče ne vidi nobenega razloga, da bi bila ta ureditev predložena v presojo ustavnemu sodišču. Pri tem še podarja, da je dolžničin predlog za presojo ustavnosti zgolj pavšalen, saj ne navaja, v katero njeno ustavno pravico naj bi taka ureditev posegala.

V primeru osebnega stečaja ZFPPIPP (in sicer 4. odstavek 383. člena ZFPPIPP) sodišču nalaga dolžnost, da v primeru, da predlog za začetek stečajnega postopka vloži upnik, dolžnik pa zoper ta predlog ne vloži ugovora, presodi na podlagi poročila o dolžnikovem finančnem položaju, ali je dolžnik insolventen. Tega poročila dolžnica ni predložila, in to ne v roku 8 dni po prejemu sklepa o začetku stečajnega postopka (2. točka 3. odstavka 384. člena ZFPPIPP), ne v sami pritožbi. Pri tem tudi ni podala prav nobene navedbe, iz katere bi izhajalo, da ni insolventna. S svojim neodgovorom na upnikov predlog, katerega prejema v izjavo niti ne zanika, iz spisa pa izhaja, da je poziv sodišča skupaj z upnikovim predlogom prejela, je povzročila, da se šteje, da navedbe upnika v celoti priznava (214. člen Zakona o pravnem postopku – ZPP v zvezi s 1. odstavkom 121. člena ZFPPIPP in 3. odstavek 235. člena ZFPPIPP). Ko je imela možnost izpodbijati upnikove navedbe, tega ni storila, zato si mora tudi posledice svoje neaktivnosti pripisati sama.

Zakon upniku tudi ne nalaga, da bi moral svoj pravni interes za postopek osebnega stečaja nad svojim dolžnikom posebej izkazovati. Zakon pač dopušča, da poplačilo svoje terjatve doseže tudi v postopku osebnega stečaja. Pri tem ni naloga sodišča, da presoja, ali je založitev predujma smotrna s stališča možnosti poplačila upnika. Upnik to odločitev sprejme sam. Pri tem dolžnica niti ne trdi, da nima nobenega premoženja. Opozoriti pa velja, da stečajno maso ne predstavlja le dolžnikovo premoženje, temveč v postopku osebnega stečaja stečajno maso, iz katere se poplačajo upniki, predstavlja tudi na primer premoženje, ki ga dolžnik pridobi z dedovanjem ali na kaki drugi podlagi med postopkom osebnega stečaja (2. točka 1. odstavka 389. člena ZFPPIPP), pa tudi premoženje, doseženo z izpodbijanjem pravnih dejanj stečajnega dolžnika (3. alineja 2. točke 2. odstavka 224. člena ZFPPIPP v zvezi s 1. odstavkom 389. člena ZFPPIPP). Sploh zadnje možnosti, če ni začet stečajni postopek, sicer sploh ni mogoče uporabiti (269. člen ZFPPIPP). Sodišče prve stopnje je imenovalo upraviteljico, ki bo vse to preverila. Upniku tako ni mogoče

odrehati pravnega interesa za vložitev predloga za začetek postopka osebnega stečaja.

Odločitev sodišča prve stopnje je tako pravilna, zato je višje sodišče, ki tudi ni našlo kršitev, na katere pazi po uradni dolžnosti (2. odstavek 350. člena ZPP v zvezi s 1. odstavkom 366. člena ZPP in 1. odstavkom 121. člena ZFPPIPP), neutemeljeno pritožbo zavrnilo in izpodbijani sklep potrdilo (2. točka 365. člena ZPP v zvezi s 1. odstavkom 121. člena ZFPPIPP).

Na koncu višje sodišče še pripominja, da se lahko izkaže, da ima ta postopek korist tudi za dolžnico, ki ima med postopkom osebnega stečaja možnost predlagati odpust svojih obveznosti, ki so nastale do začetka postopka osebnega stečaja, v delu, v katerem v tem postopku ne bodo plačane (397. člen ZFPPIPP). Če namreč dolžnica nima dovolj premoženja za poplačilo terjatev svojih upnikov, bi ji bila s tem omogočena razbremenitev teh dolgov, ne da bi za to morala sama vložiti predlog za začetek postopka osebnega stečaja.

Ta pisni odpravek se ujema z elektronskim izvornikom sklepa.

Datum zadnje spremembe: 05.06.2015